

Analýza a ekologické hodnotenie krajiny

Olaf Bastian, Karl-Friedrich Schreiber et al.: *Analyse und ökologische Bewertung der Landschaft (Analýza a ekologické hodnotenie krajiny)*. Gustav Fischer Verlag, Jena – Stuttgart, 1994, 504 s.

Publikácia je súčasťou série „Umwelt – Forschung“ (Výskum a životné prostredie) a podieľalo sa na nej až 16 autorov. Okrem renomovaných, ako napr. G. Haaseho, K.-F. Schreibera, K. Mannsfelda, A. Bernhardta, J. Bielera, E. Sandnera, H. Schlütera a i., nájdeme aj niekoľkých mladších, napr. O. Bastiana, Ch. Oppa, M. Rödera a i.

Kniha obsahuje súhrn poznatkov z oblasti krajinnokoologického výskumu z rôznych vedeckých inštitúcií v Nemecku. V 9 kapitolách sa rozoberajú základné pojmy a postupy nevyhnutné pre výskum krajiny (prírodné podmienky, prírodný potenciál, funkcie krajiny, ekologická únosnosť krajiny a i.).

V úvodnej kapitole sa autori venujú súčasným problémom životného prostredia a významnosti krajinnokoologického výskumu a plánovania všeobecne. Ďalšia je zameraná na teoreticko-metodické princípy a vysvetlenie najčastejšie používaných termínov a metodických postupov (metodika krajinnnej diagnózy, prírodných potenciálov, ekologickej únosnosti, ekologickej stability, ekologického hodnotenia krajiny a i.).

Ťažisko publikácie tvoria kapitoly Krajinnokoologické analýzy, Krajinnokoologické hodnotenie a Stabilita a ochrana krajiny. V analytickej časti autori podrobne spracúvajú abiotické, biotické a socioekonomické pod-

klady o krajine (geologický podklad, reliéf, pôdy, podzemné a povrchové vody, klímu, flóru a faunu, využitie zeme, historické a súčasné zmeny krajiny). V najrozsiahlejšej kapitole – Krajinnokoologické hodnotenie – sa interpretujú analytické podklady z predchádzajúcej časti. Mimoriadne cenné je tabulkové spracovanie prevažne všetkých interpretačných postupov, v ktorých sú vysvetlené konkrétne kroky hodnotenia. Logickú nadväznosť predstavuje ďalšia kapitola, zameraná na stabilizáciu a ochranu krajiny.

Samostatná kapitola je venovaná databáze o krajine. Poskytuje pomerne obsiahly prehľad o spôsoboch získavania dôležitých údajov o krajine z rôznych mapových podkladov, leteckých a družicových snímok až po digitálne spracovanie údajov. Možno mohla byť zaradená ako vstupná časť pred krajinnokoologickými analýzami.

Posledné tri kapitoly sú nevyhnutnou súčasťou snád každej vedeckej publikácie. Ide o katalóg v publikácii najfrekvencovanejších odborných pojmov s ich definíciami, pričom sa nezabudlo ani na anglické ekvivalenty, ďalej o súhrn odbornej literatúry, ktorý obsahujú vyše 660 literárnych prameňov. Táto kapitola poskytuje

dobry prehľad predovšetkým o nemeckej vedeckej a odbornej literatúre. Medzi pramene sa dostalo aj 6 slovenských citácií. Register pojmov s uvedením strán umožňuje rýchle pracovanie s textom.

Kniha sa svojou obsažnosťou blíži takmer k encyklopedickému dielu. Čitateľovi umožňuje veľmi rýchlo sa orientovať v množstve informácií. Úroveň podávaných informácií zahŕňa široký diapazón, od úplne najzákladnejších postupov, ako je napr. názorné vyhraničenie sklonov reliéfu, až po náročnejšie spracovanie ucelených metodických postupov, napr. potenciálov krajiny, metodiku EIA a pod. Obsahuje veľa obrázkov, schém, tabuliek a iných grafických podkladov, čo umožňuje aj pri slabšej znalosti nemeckého jazyka publikáciu účinne využiť. Je to hodnotné dielo nielen na úrovni nemeckej odbornej literatúry, právom ho možno zaradiť medzi svetové učebnice krajinnnej ekológie.

Táto kniha by rozhodne nemala chýbať na žiadnom stole vedeckého pracovníka, ale ani odborníka z praxe. Je mi však trochu ľúto, že na Slovensku sa zatiaľ nemôžeme pochváliť podobnou publikáciou.

Tatiana Hrnčiarová

